

5. Довідник з експертного контролю України. Практичні питання для експортерів / упорядники: Ю. О. Виборнова, Є. О. Грицай, О. М. Гришуткін, О. М. Дмитренко, Ю. Г. Лазаренко, Н. В. Мацько, О. І. Сівер, Л. В. Чечеюк. Київ : КВЦ, 2016. 580 с.

6. Адміністративна діяльність Національної поліції / кер. авт. кол. : В. А. Глуховеря. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-453-5-63>

**LEGAL AND ORGANIZATIONAL PROBLEMS
OF THE CHEMICAL INDUSTRY OF UKRAINE
IN THE PRODUCTION OF COMPONENTS
FOR DOMESTIC ROCKETRY**

**ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ХІМІЧНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ ЩОДО ВИРОБНИЦТВА
КОМПОНЕНТІВ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ РАКЕТНОЇ ТЕХНІКИ**

Stepanov D. M.

*Postgraduate Student,
Academy of Labour, Social Relations
and Tourism*

Степанов Д. М.

*аспірант академія праці, соціальних
відносин і туризму
<https://orcid.org/0009-0004-3334-1140>
stepanovdmirro327@gmail.com*

Не дивлячи на те, що хімічна промисловість вважається в Україні одним з ключових секторів економіки України, в яких працюють понад 1600 підприємств та структурних підрозділів [1]. Проте, здобутки її є сумнівними. Звертаючись до макроекономічної позиції хімічної промисловості в економіці України необхідно відзначити, що частка продукції хімічної промисловості у ВВП у 2020 році становила 3,1%. За показниками річного валового обороту в хімічній промисловості Україна наразі продовжує займати досить низьке місце, цей рівень (4,6 млрд. дол. США) близький до Болгарії, Румунії, Індонезії, В'єтнаму (2–5 млрд. дол. США). У переважній більшості промислово розвинутих країн річний оборот хімічної промисловості перевищує 8–10 млрд. дол. В США, середній показник перебуває в діапазоні від 50 до 100 млрд. В абсолютній більшості промислово розвинутих країн середній діапазон частки хімічної промисловості у промисловому

виробництві становить від 8 до 20%. Мінімальний рівень даного показника у переважній більшості країн світу практично не є нижчим від 5% [2].

В умовах повномасштабного вторгнення російських терористичних військ в Україні гостро стоїть питання виробництва української ракетної техніки. Україна має хороший конструкторський потенціал у цій сфері, адже десятиліттями українські конструктори та виробники тримали першість у світовому виробництві балістичних ракет. Якщо порівняти сукупне світове їх виробництво то кількості перше місце продовжує займати нацистка Німеччина яка випустила близько 30 тис. балістичних ракет ФАУ 2 та український Південний машинобудівний завод, сукупна кількість виробних ним ракет склала близько 12 тис. одиниць [3].

Піднімати питання чи потрібні Збройним Силам України балістичні ракети малої дальності, які будуть вражати військові об'єкти та воєнну інфраструктуру російський окупантів за лічені хвилини на відстані до 500 км., боєголовкою у 500 кг. з точністю до 1 метра не приходиться [4]. Балістичні ракети українського виробництва нагально необхідні Збройним Силам України.

Щоб це сталося треба вирішити низку проблем. Першою з яких це політична воля вищого військово-політичного керівництва забезпечити Збройні сили України українськими балістичними ракетами. На жаль, таке рішення ще не прийнято.

Ми не маємо сумніву що місяцем раніше, роком пізніше вище військово-політичне керівництво зрозуміє, що безпілотні військові апарати літакотипу не зможуть замінити балістичні ракети. Тим самим, політичне рішення буде прийнято. Публічні фінанси будуть виділені. Виробничі потужності для виробництва складових та складання балістичних ракет в Україні є. Проте, основна проблеми виникне саме у сфері компонентів палива та окислювача для балістичних ракет. На жаль, українська хімічна промисловість втратила можливість їх виробляти. Зарубіжними виробниками такої хімічної промисловості, в першу чергу є фірми з Китаю, ФРН та деяких інших промислово розвинутих держав. Формально, ці компоненти не є товарами військовими призначення. Однак у більшості випадків вони є товарами подвійного призначення. Це означає що для випробувальних робіт їх можна буде завести в Україну. Однак щодо серійного виробництва балістичних військових ракет малої дальності це вже стане не можливим.

Отже, для відновлення серійного виробництва військових балістичних ракет в Україні, поряд з вирішенням інших проблем постане необхідність запуску хімічної промисловості щодо виробництва у промислових об'ємах компонентів палива та окиснювачів. На наш

погляд, при наявності політичної волі вищого військово-політичного керівництва це завдання може бути виконане у короткий строк на основі публічно-приватного партнерства.

Література:

1. Хімічна промисловість. UKRAINEINVEST. 2020. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/industries/chemicals/>

2. Хімічна промисловість та хімічний ринок України у 2020 році: факти, оцінка стану, тенденції, прогноз. Аналітична записка. Черкаси : Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Державне підприємство «Черкаський державний науково-дослідний інститут техніко-економічної інформації в хімічній промисловості» (ДП «Черкаський НДІТЕХІМ»), 2021. URL: http://nditekhim.com.ua/wp-content/uploads/2021/03/Analiz-himkompleksu-Ukrayiny-2020pidsumky_zakl.pdf

3. Halunko V., Pravotorova O., Topolia R. Problems of Production and Launch of Civilian Launch Vehicles. *Advanced Space Law Volume 7*, 2021/ <http://asljournal.org/7-3/>

4. Оперативно-тактичний ракетний комплекс малої дальності «Тайфун-Південь» РКК.500. *Science and Space* 2020. <https://www.scienspace.com.ua/new.html>

5. Ліцензія на виробництво особливо небезпечних хімічних речовин. *Портал Дія*. 2023. URL: <https://guide.diia.gov.ua/view/vydacha-litsenzii-na-provadhennia-hospodarskoi-diialnosti-z-vyrobnystva-osoblyvo-nebezpechnykh-khimichnykh-rechovyn-perelik-ia-45e8421d-db98-4563-895f-7ed9b4a188b8>

6. Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією. Закон України від 1 грудня 2022 року № 2804-IX. Верховна Рада України. 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2804-20#Text>